UNIVERSIDADE DA CORUÑA

Guía Docente			
Datos Identificativos			2024/25
Asignatura (*)	Terapia ocupacional, diversidade funcional e calidade de vida	Código	653G01413
Titulación			

Descriptores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	1º cuadrimestre	Cuarto	Optativa	6

Idioma	Castelán		
Modalidade docente	Presencial		
Prerrequisitos			
Departamento	Ciencias da SaúdeFisioterapia, Medicina e Ciencias Biomédicas		
Coordinación	Nieto Riveiro, Laura	Correo electrónico	laura.nieto@udc.es
Profesorado	Meijide Failde, Rosa Miguens Vázquez, Xoán Montoto Marqués, Antonio Nieto Riveiro, Laura Santos del Riego, Sergio Eduardo	Correo electrónico	rosa.meijide.failde@udc.es xoan.miguens.vazquez@udc.es antonio.montoto@udc.es laura.nieto@udc.es sergio.santos.delriego@udc.es
Web			
Descrición xeral	Esta materia pretende o desenvolvemento de competencias que permitan ao alumnado comprender e aplicar os coñecementos relacionados con todos aqueles aspectos da terapia ocupacional que, polas súas características especiais, non se incluíron en materias específicas de terapia ocupacional, tales como a diversidade funcional, a calidade de vida, as políticas de calidade asistencial e universitaria en ciencias da saúde, e outros temas de innovación e interese en terapia ocupacional. Preténdese que esta materia teña certo grao de variabilidade temática (1 créditos ECTS) a efectos de abordar temas de actualidade vixente e proxección futura de interese para a terapia ocupacional en particular e para a sociedade en xeral.		

Competencias / Resultados do título	
Código	Competencias / Resultados do título

Resultados da aprendizaxe	
Resultados de aprendizaxe	Competencias / Resultados do título

Desenvolver un sistema de valores que manteña a filosofía profesional.	A1 A3 A12 A13 A15 A16 A17 A20 A23 A29 A31	B2 B3 B5 B7 B9 B11 B13 B15 B18 B19 B23 B24 B25 B26 B27 B28 B29 B31 B33 B35 B36 B37	C4 C6 C7 C8
Desenvolver unha base teórica e unha base de coñecemento ligado á profesión.	A1 A3 A12 A13 A15 A16 A17 A20 A23 A29 A31	B1 B2 B3 B5 B6 B7 B9 B12 B13 B15 B18 B19 B23 B24 B25 B26 B27 B28 B29 B31 B32 B33 B35 B36 B37	C4 C6 C7 C8

Desenvolver habilidades prácticas e aplicar os coñecementos de temas xerais e específicos de interese actual e proxección de futuro a efectos de ligalos á profesión.	A1 A3 A6 A12 A13 A16 A17 A20 A23 A34	B2 B3 B4 B5 B6 B7 B9 B11 B13 B14 B15 B16 B18 B19 B23 B24 B25 B26 B27 B28 B29 B30 B31 B32 B33 B35 B36 B37	C4 C6 C7 C8
Adquirir a capacidade para educar, facilitar, apoiar e animar o funcionamento ocupacional, o benestar e o confort das poboacións, comunidades, grupos e individuos cuxas vidas están afectadas ou teñan risco de estalo, por limitación no funcionamento, sufrimento ou enfermidade.	A1 A5 A6 A9 A10 A15		

Coñecer e ser capaz de aceptar a responsabilidade da súa propia aprendizaxe e desenvolvemento profesional continuado, utilizando a avaliación como medio para reflectir e mellorar a súa actuación e actualizar a calidade dos servizos prestados.	A21 A33 A34 A35	B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B9 B11 B12 B13 B14 B15 B16 B17 B18 B21 B22 B23 B24 B25 B26 B27 B28 B34 B35 B36 B37	C4 C5 C7
Adquirir a capacidade de demostrar e manter que a actuación profesional axústase a estándares de calidade e que a práctica está baseada na evidencia.	A21 A33 A34 A35	B36	C4 C5 C6 C7 C8
Adquirir a capacidade para permitir que a poboación usuaria e as persoas coidadoras expresen as súas preocupacións e intereses e que se poida responder adecuadamente ás súas necesidades.	A4 A6 A7 A8 A22 A24		
Adquirir a capacidade para traballar e comunicarse en colaboración e de forma efectiva con todo o persoal para priorizar e xestionar o tempo eficientemente mentres se alcanzan os estándares de calidade.	A31 A32 A33 A34 A35		C4 C5 C6 C7 C8
Adquirir a capacidade para levar a cabo avaliacións de calidade da xestión de todos os ámbitos laborais da profesión de terapia ocupacional.	A31 A32 A33 A34 A35	B36	C5 C6 C7 C8

Adquirir a capacidade para utilizar os recursos sociosanitarios e económicos eficientemente.	A31 A32 A33 A34 A35	B7 B11 B24 B29 B34 B36	C4 C5 C6 C7 C8

Contidos	
Temas	**Subtemas**
Tema 1.- Entornos saudables e sostibles para o benestar e a calidade da vida da cidadanía. Sostibilidade versus sustentabilidade. Calidade. Diversidade.	Saúde, promoción de saúde, alfabetización de saúde, sostibilidade versus sustentabilidade, dereitos humanos, Rede Iberoamericana de Universidades Promotoras de Saúde, Rede Española de Universidades Promotoras de Saúde, e outros. Calidade. Diversidade.
Tema 2.- Hábitos, rutinas e estilos de vida saudables.	Alimentación saudable. Exercicio físico, actividade física e deporte. Benestar psicolóxico. Determinantes sociais de saúde.
Tema 3.- Entrevista e currículum vitae.	Entrevista persoal. Currículum vitae.
Tema 4.- Comunicación verbal e non verbal das persoas nas rutinas cotiás e no eido profesional.	Elementos da comunicación. Comunicación non verbal. Comunicación no eido profesional.
Tema 5.- Igualdade e diversidade.	Igualdade versus desigualdade. Diversidade e participación.
Tema 6.- Políticas de igualdade.	Igualdade de xénero. Violencia de xénero. Saúde e xénero. Discapacidade.
Tema 7.- Política, relixión e dereitos humanos.	Pensamento ideolóxico. Influencia das políticas e relixións na cotidianeidade. Dereitos humanos.
Tema 8.- Sexualidade desde terapia ocupacional.	Dimensións da sexualidade. Análise e abordaxe desde terapia ocupacional. Situacións específicas: consideracións.
Tema 9.- A auga como entorno terapéutico.	A auga como entorno terapéutico. Conceptos, evolución histórica e situación actual. Tipos de centros e usos. Valor terapéutico da auga. Características do entorno acuático e as actividades na auga: factores físicos, psíquicos, sensorio-afectivos, sociais e ocupacionais. O entorno acuático na idade infantil. A auga como elemento facilitador do desenvolvemento. Utilización do medio acuático na atención temperá. Usos da auga e da actividade acuática na idade adulta e a vellez. Usos en diversas condicións de saúde e indicacións terapéuticas. Entorno acuático e traballo en equipo.

Tema 10 e ss.- Adquisición doutras competencias relacionadas con contidos de actualidade e proxección futura, de exclusivo interese para estudantes de terapia ocupacional, que preferiblemente non fosen impartidos no título e que poden substituír aos presentados neste programa a criterio de cada docente.	Contidos variables en función da actualidade.

Planificación				
Metodoloxías / probas	**Competencias / Resultados**	**Horas lectivas (presenciais e virtuais)**	**Horas traballo autónomo**	**Horas totais**
Actividades iniciais	B12	1	0	1
Sesión maxistral	A1 A3 A6 A9 A29 B32 C6	42	0	42
Traballos tutelados	A35 A33 A32 A31 A24 A23 A22 A21 A20 A17 A16 A15 A13 A12 A10 A9 A8 A7 A6 A5 A4 A3 A1 B37 B36 B35 B34 B30 B29 B28 B27 B26 B25 B24 B23 B22 B21 B19 B18 B17 B16 B15 B14 B13 B12 B11 B9 B8 B7 B6 B5 B4 B3 B2 B1	1	80	81
Aprendizaxe servizo	A1 A6 A12 A23 B5 B6 B7 B17 C4	0	20	20
Eventos científicos e/ou divulgativos	A29 A34 B31 B33 C4 C5 C6 C7 C8	3	0	3
Atención personalizada		3	0	3
***Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado**				

Metodoloxías	
Metodoloxías	**Descrición**
Actividades iniciais	Actividades que se levan a cabo antes de iniciar calquera proceso de ensino-aprendizaxe co fin de coñecer as competencias, intereses e/ou motivacións que posúe o alumnado para o logro dos obxectivos que se queren alcanzar, vinculados a un programa formativo. Con esta metodoloxía preténdese obter información relevante que permita articular a docencia para favorecer aprendizaxes eficaces e significativas, que partan dos saberes previos do alumnado. Permite adquirir competencias de inicio e adaptación referidas a esta materia.

Sesión maxistral	Exposición oral complementada co uso de medios audiovisuais e a introdución dalgunhas preguntas dirixidas ao alumnado, coa finalidade de transmitir coñecementos e facilitar a aprendizaxe. A clase maxistral é tamén coñecida como "conferencia", "método expositivo" ou "lección maxistral". Esta última modalidade adóitase reservar a un tipo especial de lección impartida por un(ha) docente en ocasións especiais, cun contido que supón unha elaboración orixinal e baseada no uso case exclusivo da palabra como vía de transmisión da información á audiencia. Permite adquirir as competencias específicas apuntadas nesta materia.
Traballos tutelados	Metodoloxía deseñada para promover a aprendizaxe autónoma do estudantado, baixo a tutela do equipo docente e en escenarios variados (académicos e profesionais). Está referida prioritariamente á aprendizaxe de "como facer as cousas". Constitúe unha opción baseada na asunción polo alumnado da responsabilidade pola súa propia aprendizaxe. Permite adquirir as competencias específicas apuntadas nesta materia.
Aprendizaxe servizo	Actividade que integra o servizo á comunidade coa aprendizaxe de contido e a adquisición de competencias a partir da práctica reflexiva. A principal diferencia co voluntariado reside en que os proxectos de ApS dan resposta sempre a resultados de aprendizaxe asociados a unha materia do currículo académico co obxectivo de conseguir determinadas competencias propias da titulación en que se enmarca esa materia. Permite adquirir as competencias específicas apuntadas nesta materia.
Eventos científicos e/ou divulgativos	Actividades realizadas polo alumnado que implican a asistencia e/ou participación en eventos científicos e/ou divulgativos (congresos, xornadas, simposios, cursos, seminarios, conferencias, exposicións, etc.) co obxectivo de profundar no coñecemento de temas de estudo relacionados coa materia. Estas actividades proporcionan ao alumnado coñecementos e experiencias actuais que incorporan as últimas novidades referentes a un determinado ámbito de estudo. Permiten adquirir as competencias específicas apuntadas nesta materia.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Traballos tutelados	A atención personalizada e as titorías estableceranse co profesorado da materia, nun horario axeitado tanto para o alumnado como para o equipo docente.

Avaliación			
Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descrición	**Cualificación**
Sesión maxistral	A1 A3 A6 A9 A29 B32 C6	Asistencia obrigatoria ao 80% das clases.	50
Traballos tutelados	A35 A33 A32 A31 A24 A23 A22 A21 A20 A17 A16 A15 A13 A12 A10 A9 A8 A7 A6 A5 A4 A3 A1 B37 B36 B35 B34 B30 B29 B28 B27 B26 B25 B24 B23 B22 B21 B19 B18 B17 B16 B15 B14 B13 B12 B11 B9 B8 B7 B6 B5 B4 B3 B2 B1	Traballo centrado nunha temática proposta polo equipo docente ou polo alumnado. Inclúe tanto a entrega do documento escrito como a súa exposición. De carácter obrigatorio.	40

Aprendizaxe servizo	A1 A6 A12 A23 B5 B6 B7 B17 C4	Metodoloxía que combina o servizo á comunidade coa aprendizaxe, en que o alumnado se forma traballando en necesidades reais da súa contorna. Consiste na proposta dunha temática que permita realizar unha aprendizaxe que mellore as necesidades da contorna. De carácter voluntario.	10

Observacións avaliación

O sistema de cualificacións expresarase mediante cualificación numérica de acordo co establecido no artigo 5 do Real Decreto 1125/2003 de 5 de setembro (BOE 18 de setembro), polo que se establece o sistema europeo de créditos e o sistema de cualificacións nas titulacións universitarias de carácter oficial e validez en todo o territorio nacional. Sistema de cualificacións: 0-4.9=Suspenso, 5-6.9=Aprobado, 7-8.9=Notable, 9-10=Sobresaliente, 9-10 Matrícula de honra (Graciable).

Os aspectos e criterios que se terán en consideración ao avaliar as actividades que se farán en torno a cada metodoloxía son a asistencia, a participación e o compromiso individual e grupal, con coherencia dos contidos abordados e adquisición de competencias referidas para esta materia.

En concreto:

- Asistencia: mínimo do 80%; cumprindo esta porcentaxe obteranse 5 puntos.
- Traballo tutelado (obrigatorio): máximo 4 puntos.
- Aprendizaxe e servizo (voluntario): máximo 1 punto.

Todos os aspectos relacionados con ?dispensa académica?, ?dedicación ao estudo?, ?permanencia? e ?fraude académica? rexeranse de acordo coa normativa académica vixente da Universidade da Coruña.

A docente responsable resérvase a posibilidade de realizar algún cambio na avaliación ou noutros aspectos da materia, que serán notificados ao estudantado coa suficiente antelación.

Fontes de información

Bibliografía básica	- Ana Isabel Souto Gómez, Teresa Facal Fondo, Miguel Á. Talavera Valverde, Luis Manuel Rodríguez Otero (2019). Terapia ocupacional y promoción de la salud. Madrid: Síntesis - Anna Freixas Farré (2018). Sin reglas. Erótica y libertad femenina en la madurez. Madrid: Capitán Swing Libros - Anna Freixas Farré (2013). Tan frescas. Las nuevas mujeres mayores en el siglo XXI. Barcelona: Paidós - A. Cuesta Gómez, J.A. Moreno Ruiz, Ricard Gutiérrez Martí (1986). La calidad de la asistencia hospitalaria. Barcelona: Doyma - Carlos Álvarez Nebreda (1994). Administración sanitaria y sistemas de salud. Madrid: Síntesis - Dulce María Romero Ayuso, José Matías Triviño Juárez (2018). La investigación cuantitativa y la práctica basada en la evidencia en terapia ocupacional. Madrid: Síntesis - Francisco Gil Rodríguez, José María León Rubio (1998). Habilidades sociales: Teoría, investigación e intervención. Madrid: Síntesis - H.V. Vuori (1988). El control de calidad en los sistemas sanitarios. Conceptos y metodología. Barcelona: Masson - Isidro Sánchez Blanco (2006). Manual SERMEF de rehabilitación y medicina física. Buenos Aires: Médica Panamericana - Javier Güeita Rodríguez, María Alonso Fraile (2015). Terapia acuática: Abordajes desde la fisioterapia y terapia ocupacional. Madrid: Elsevier - Jesús María Aranaz Andrés, Julián Vitaller Burillo (2002). La calidad, un objetivo de la asistencia, una necesidad de la gestión sanitaria. Valencia: Escuela Valenciana de Estudios para la Salud - Joel A. Delisa, Bruce M. Gans (2005). Physical medicine and rehabilitation principles and practice (4ª ed.). Nueva York: Lippincott-Raven - José Luis Miranda Mayordomo (2004). Rehabilitación médica. Madrid: Aula Médica - J.A. Muir Gray (1997). Atención sanitaria basada en la evidencia. Madrid: Churchill Livingstone - J.M. Rumbo Prieto, Luis Arantón Areosa, Nuria García Gonzalo (2005). "TOBE" o no "TOBE", actitudes para la práctica de la terapia ocupacional basada en la evidencia (TOBE). Revista TOG, 2: 1-28 - Martha Alicia Alles (2015). Dirección estratégica de recursos humanos. Vol. 1. Gestión por competencias (3ª ed.). Buenos Aires: Granica - Noemi Parra, Moisés Oliva (2016). Sexualidades diversas. Manual para atención de la diversidad sexual en las personas con discapacidad intelectual o del desarrollo. FEAPS Canarias - Organización Mundial de la Salud (2006). Defining sexual health. Ginebra: OMS - Sergio Santos del Riego (2005). Calidad y convergencia europea en terapia ocupacional. A Coruña: Editorial Internacional de Terapia Ocupacional, Universidade da Coruña - Xavier Badia, Jordi Alonso (2007). La medida de la salud: Guía de escalas de medición en español. Barcelona: Edittec - William H. Cormier, Sherilyn Cormier (2004). Estrategias de entrevistas para terapeutas: Habilidades básicas e intervenciones cognitivo-conductuales (3ª ed.). Bilbao: Desclée de Brouwer Modelo EFQM: https://efqm.org/es/the-efqm-model/Modelos ISO: https://www.fundibeq.org/informacion/infoiso/iso-modelos-de-excelenciaModelo EFQM: https://efqm.org/es/the-efqm-model/Modelos ISO: https://www.fundibeq.org/informacion/infoiso/iso-modelos-de-excelencia
Bibliografía complementaria	- (). . Incorporaranse outras citas bibliográficas en cada novo curso, segundo temas de actualidade e vixencia, con proxección futura e de interese para a disciplina de terapia ocupacional.

Recomendacións
Materias que se recomenda ter cursado previamente
Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Observacións

1.- Para axudar a conseguir unha contorna inmediata sostible e cumprir cos obxectivos estratéxicos 1 e 2 do "V Plan de Acción do Programa Green Campus FCS (2023-2025)", os traballos documentais que se realicen nesta materia:a.- Na súa maioría se solicitarán en formato
virtual e soporte informático.b.- De realizarse en papel:- Non se empregarán
plásticos.
- Realizaranse impresións a dobre cara.
- Empregarase papel reciclado.
- Evitarase a impresión de borradores.

2.- A docente responsable da materia resérvase a posibilidade de realizar algún
cambio na avaliación ou noutros aspectos que serán notificados ao alumnado coa suficiente antelación.3.- A docente responsable da materia aplicará a correspondente normativa da Universidade da Coruña ante a detección de calquera tentativa de plaxio motivada por un(ha) estudante no desenvolvemento dos seus traballos. A realización fraudulenta das probas ou actividades de avaliación implicará directamente unha cualificación de suspenso (nota numérica '0') na convocatoria en que se cometa a falta, tanto se a falta se produce na primeira oportunidade como na segunda. Para isto, procederase a modificar a cualificación na acta da primeira oportunidade, se fose necesario.

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías